

DET KONGELIGE FORSVARSDEPARTEMENT

105544

08069

/49.I.4.

OSLO, den 9 APR 1949

Storgata 33
Tlf. 33 48 70

J.nr. 011812 I UD.

1949

INNK TIL HASTER.

11 APR 1949

Det Kgl. Utenriksdepartement.

Konferansen i Genève til revisjon av Genèvekonvensjonene.

I brev av 7. sl. har det ærede departements folkerettskonsulent gitt en utgreiing om et dansk utkast til konvensjon om sivilpersoners deltaking i krigshandlinger. Professor Castberg tilrår at den norske delegasjon til Genèvekonferansen søker å finne en formulering av konvensjonene som går så langt som mulig i å gi en eventuell sivil motstandsbevegelse folkerettslig beskyttelse, uten at en risikerer å lage en konvensjon som stormaktene, særlig Storbritannia ikke vil godta.

Forsvarsdepartementet er enig i at den norske delegasjon følger denne linje ved den forestående konferanse i Genève.

I gjenpart av dette skriv følger.

Etter fullmakt:

Finn Backer

Finn Backer

*Gjenpart leveret
delegasjonen formann,
Professor Castberg.*

T. Vetlesen
T. Vetlesen

*T.L.
11/4 49*

Vises ~~Utenriksråden~~

Politiske avdeling

705544

P.M.

Beretning om konferanse med minister dr. Cohn i det danske udenrigsministerium, søndag den 7. mars 1949, om danske forslag i forbindelse med den forestående revisjon av Genèvekonvensjonene.

Det viste sig, da jeg efter avtale innfant mig i det danske udenrigsministerium, søndag formiddag kl. 11, at dr. Cohn ennå ikke hadde ferdig utarbeidet noen tekst til de forslag om endring i de foreliggende utkast til nye Genèvekonvensjoner, som man overveier å fremsette fra dansk side. Dr. Cohn utviklet imidlertid utførlig det radikale grunnsyn han for sin del har på disse spørsmål. Han mener at den nuværende folkeretts regler om krig og okkupasjon bør endres totalt. Der bør ikke som nu trekkes en skarp grense mellem kombattanter - altså regulære medlemmer av de krigførende staters stridsmakter - og andre, altså sivile personer, som griper til våpen for å forsvare sitt land. Hele det system hvorefter de militære har privilegium til å føre krig, er ifølge Cohn en ordning i stormaktenes ensidige interesse. De små stater har ikke tilnærmelsesvis samme anledning til å forsvare sig med de regulære ~~militære~~ krigsmidler, men må i større eller mindre utstrekning være henvist til en uregulær motstandsbevegelse, først og fremst innen okkupert område.

Dr. Cohn gikk i denne henseende særdeles langt i sitt prinsipielle standpunkt til de foreliggende spørsmål. Han hevdet således at det måtte være tillatt for hvem som helst i det okkuperte område å forsvare sig selv og sitt hjem mot de fiendtlige styrker og å gjøre hva gjøres kunne for å drive fienden ut av landet. Dr. Cohn gjorde visse innrømmelser overfor de innvending

jeg kom med, til hans resonnement. Jeg henviste til at forholdene under en okkupasjon ville bli helt utålelige, dersom okkupasjonsmaktens stridskrefter nårsomhelst skulle kunne risikere overfall fra sivilkledte medlemmer av det okkuperte lands befolkning, som altså etter dr. Cohn's prinsipp ikke skulle risikere annet enn å bli tatt til fange og komme inn under reglene for krigsfanger, når de ble grepet med våpen i hånd. Konsekvensen måtte også bli at okkupasjonsmakten ville få rimelig foranledning til å betrakte enhver voksen mann i det okkuperte område nårsomhelst som en maskert fiende.- Dr. Cohn var enig i at det ville være nødvendig å foreta visse begrensninger i hans prinsipp, slik at den sivile befolkning ved armbind eller annet merke skulle gi tilkjenne om de tilhørte kampstyrker i motstandsbevegelsen. Han opplyste også at det danske udenrigsministerium ennå ikke hadde tatt standpunkt til de radikale idéer han her hadde. Men det er ikke utenkelig, såvidt jeg forstår, at man fra dansk side offisielt vil foreslå en mer vidtgående beskyttelse av partisaner enn den som er foreslått av Den internasjonale komité og av Stockholmskonferansen ifjor. Dette reiser et vanskelig politisk og taktisk spørsmål, idet nemlig den britiske regjering på sin side allerede er fremkommet med et memorandum, som på en rekke punkter og spesielt når det gjelder partisanbeskyttelsen, tar skarpt avstand fra de hittil utarbeidede forslag og går sterkt inn for en forsiktigere politikk, under opprettholdelse av den tradisjonelle krigsretts regler. Dr. Cohn er meget interessert i at et eventuelt dansk forslag om beskyttelse av motstandsbevegelsen, etter de ovenfor antydde linjer, skal bli fremmet også av Norge og Sverige, i fellesskap med Danmark. Men det er etter min mening lite sannsynlig, for ikke

å si overveiende usannsynlig, at forslag, som er mere radikale enn Stockholmskonferansens og den internasjonale komité's forslag, vil få tilslutning av noe stort antall stater. Og spesielt er det utelukket at stormaktene vil gå videre enn de hittil foreliggende forslag. Ja, man kan endog bli nødt til å akseptere en ordning som går mindre vidt enn forslagene hittil, idet dette kan bli nødvendig spesielt for å få Storbritannia med.

Det er under disse omstendigheter et tvilsomt spørsmål om man, som en ren demonstrasjon, skal være med på et mere vidtgående forslag enn det mest vidtgående man hittil har kunnet samles om.

Dr. Cohn nevnte dernæst at man fra dansk side hadde under overveielse å ta opp et forslag om en "voeu" fra konferansen i Genève angående behandlingen av politiske fanger i de enkelte land. Han var klar over at dette var et spørsmål som lå helt utenfor rammen for Genèvekonvensjonene, og han hadde ikke noen tanke om at noen av disse konvensjoner skulle inneholde bestemmelser om behandlingen av politiske fanger. Men han kunne henvise til at et forslag han fremsatte på Stockholmskonferansen i 1948 til uttalelse om ønskeligheten av regler for behandlingen av politiske fanger, ble vedtatt på konferansen, med visse avvikelser fra det opprinnelige danske forslag.

Jeg fremholdt som min oppfatning at det måtte være mere naturlig å søke en løsning av dette spørsmål innenfor rammen av F.N.'s arbeide for vern av menneskerettighetene. Jeg henviste til at den danske professor Max Sörensen jo nu er medlem av den komité som holder på med å utarbeide et utkast til

konvensjon om menneskerettighetene.

Dr. Cohn meddelte at man formodentlig i nær fremtid fra dansk side ville fremkomme med forslag, som ville bli tilstillet Norge og Sverige.

De svenske forslag som jeg mottok fra Stockholm umiddelbart før min ~~xx~~reise til København, er av meget teknisk natur. Dr. Cohn hadde overhodet ikke mottatt noe eksemplar av den svenske utredning. Og da dr. Gihl hadde meddelt at han var forhindret fra å komme til København nu på grunn av sykdom, ble det svenske forslag ikke drøftet.

Oslo, den 10.mars 1949.

F.C.
F.C.